

1999-11-15

231-6418-96 (f-län)

0685-02-210

231-6534-98 (h-län)

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Sällevadsåns dalgång, Vetlanda och Hultsfreds kommuner

LÄNSSTYRELSESNAS AVGÖRANDE

Länsstyrelserna i Jönköpings och Kalmar län förklarar med stöd av 7§ naturvårdslagen (1964:822) området Sällevadsåns dalgång, som det framgår av bifogad karta, bilaga 1a-b, och som det beskrivs nedan, som naturreservat.

Syftet med naturreservatet skall vara att bevara och förstärka biotoperna i ån med dess strandzon för att kunna behålla ekosystemet med bland annat flodpärlmussla, öring och elritsa i livskraftiga bestånd. Syftet skall också vara att tillåta skogarna i Sällevadsåns dalgång en naturskogsartad utveckling. Detta skall uppnås genom att enligt fastställd skötselplan vidta aktiva åtgärder för att iordningställa vandringsvägar för fisk, restaurera vattenbiotoper, lägga igen diken, utteranpassa broar, samordna kalkningsverksamheten, samt att följa upp och utvärdera naturvärdena i skogen.

Syftet är även att, inom ramen för bevarandet av naturvärdena, ge allmänheten möjlighet till naturupplevelse och att utgöra referensområde för vetenskaplig forskning.

För att trygga ändamålet med reservatet beslutar Länsstyrelserna med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla för reservatet, se nedan under RESERVATSFÖRESKRIFTER.

Länsstyrelsens i Jönköpings län beslut den 19 oktober 1998 enligt 11 § naturvårdslagen upphör att gälla i och med att beslutet om bildande av reservatet vinner laga kraft.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Sällevadsåns dalgång
Kommun	Vetlanda och Hultsfred
Församling	Karlstorp och Målilla
Läge	Området ligger mellan sjöarna Flen och Vensjön på gränsen

1999-11-15

231-6418-96 (f-län)

0685-02-210

231-6534-98 (h-län)

	mellan Jönköpings och Kalmar län
Kartblad	Topografiska kartan: 6F Vetlanda SO Ekonomiska kartan: 6F 3h och 6F 4h
Gräns	Reservatets gräns är markerad på bifogad karta, bilaga 1
Fastigheter	se fastighetsförteckning, bilaga 3
Areal	Totalareal 448 ha, varav vatten 8 ha, myr 35 ha, skog 405 ha
fördelat per län:	264 ha inom Jönköpings län respektive 184 ha inom Kalmar län
naturtyper (EU:s habitat-direktiv):	vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor 5 ha; skogbevuxen myr 27 ha; västlig taiga 225 ha
Förekomst av arter (inom EU:s fågel- och habitatdirektiv)	tjäder (<i>Tetrao urugallus</i>), flodpärlmussla (<i>Margaritifera margaritifera</i>), utter (<i>Lutra lutra</i>)
Naturvårds-förvaltare	Länsstyrelserna i Jönköpings och Kalmar län

Beskrivning av området

Sällevadsån är klassat som riksintresse (NF 67, Vetlanda kommun och H15 Hultsfreds kommun) i både Jönköpings och Kalmar län för sin rika förekomst av flodpärlmussla och stationära öringstam. Området är även upptaget i respektive läns naturvårdsprogram.

Sällevadsån ingår i Emåns vattensystem och rinner genom två sjöar, Flen och Vensjön innan den rinner ut i Emån. Uppehållstiden för vattnet är förhållandevis lång i Flen, vilket gör att sjön fyller en viktig funktion för vattenkvaliteten i Sällevadsån. Den karaktäriseras som ett grunt, strömmande vattendrag med få lugnvattensträckor. Åns fauna domineras helt av arter som är beroende av de unika strömvattenbiotoperna i kombination med den naturliga strandzonen. Bland annat finns ett av norra Europas individrikaste flodpärlmusselbestånd och ett stationärt förhållandevis tätt bestånd av öring.

Dalgången uppvisar stor biotopvariation. Hela å-sträckan utgör en naturlig skogsback och i anslutning till ån identifieras bland annat örtrika bäckdråg, källpåverkade översilningsmarker, gransumpskog, bergbranter och hållmarksskog. Barrskogen dominerar men även ädellövskog förekommer. Cirka 100 ha nyckelbiotoper har identifierats i området i samband med Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering. Naturvärdena i skogsmarken består bland annat av en riklig förekomst av grova träd och död ved så som högstubbar, lågor och torrakor i olika nedbrytningsstadier och ett stort antal arter framförallt mossor och lavar som speglar både träd- och skogskontinuitet. Området som helhet har historiskt präglats av ständigt återkommande bränder

1999-11-15

231-6418-96 (f-län)

0685-02-210

231-6534-98 (h-län)

vilket syns tydligast i hällmarkstallskogen. Där står grova solexponerade tallar med tydliga brandljud, viktiga träd bland annat för hålbbyggare, värmeälskande insekter och tjäder.

Aktuella domar

Aktuella domar är vattendom AD 80/1964 den 14 december 1967, angående reglering av sjön Flen för tillgodoseende av behovet av fabrikationsvatten till Mönsterås bruk, AD 80/1981, den 3 december 1981, angående uppskjutna fiskefrågor i samma mål och AD 33/1962, den 9 november 1962, angående badbassäng i Sällevadsån. Vidare finns vattendomar för väg 904 respektive väg 127. Domarna berörs ej av detta beslut

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet

Utöver vad som gäller i annan lagstiftning är det förbjudet att

1. uppföra helt ny byggnad eller anläggning
2. anlägga väg, parkeringsplats, led, bro eller spång
3. anlägga campingplats eller uppställningsplats för husvagnar och husbilar
4. framföra motorfordon eller annat transportmedel annat än på anvisad väg och parkeringsplats och i samband med jakt för uttransport av skjuten älg
5. uppföra mast eller antenn
6. upplåta mark för tävlings- och övningsändamål
7. anlägga luft- eller markledning
8. sätta upp tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning
9. anordna upplag
10. avverka, gallra, röja, hugga ved eller utföra andra skogliga åtgärder.
11. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle
12. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, jord eller torv
13. borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla eller tippa
14. utföra vattenföretag enligt 1 kap. 3§ vattenlagen (1983:291), vilket innebär förbud bland annat mot att avleda vatten från ån eller andra källor, dika eller utföra annan åtgärd som påverkar hydrologin i området.
15. omdika och dikesrensa
16. jaga annat än älg, rådjur, hare, mink, räv, grävling och mård
17. anlägga fiskodling eller odling av andra djur- eller växtarter. Förbudet gäller inte en fortsatt utplantering av signalkräfta som följd av fiskevårdande åtgärder enligt gällande vattendom.
18. plantera in för trakten främmande djur- eller växtart
19. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel
20. tillföra kalk, andra mineralämnen eller gödselmedel

1999-11-15

231-6418-96 (f-län)

0685-02-210

231-6534-98 (h-län)

21. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur annat än vad som krävs vid jakt
22. plocka eller gräva upp växter eller växtdelar med undantag från bär eller matsvamp för husbehov
23. samla in eller flytta insekter, kräftdjur, snäckor, musslor eller andra ryggradslösa djur. Förbudet gäller inte fiskerättsinnehavares rätt till fiske av signalkräfta.
24. paddla kanot eller färdas med annan farkost i ån
25. sälja fiskekort
26. vaska guld

Utan Länsstyrelsernas tillstånd är det förbjudet att

27. uppföra jakttorn

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i fastställd skötselplan, bilaga 4.

Föreskrifterna utgör inte hinder att, efter samråd med reservatets förvaltare, underhålla dammanläggningarna vid Flen och Flenshultskvarn, samt tillhörande byggnader och att röja skog i anläggningarnas närområde.

B Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägarna och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtas inom reservatet som framgår av till detta beslut hörande skötselplan, bilaga 4, samt att utmärkning och skyltning av reservatet genomförs.

C Föreskrifter enligt 10§ naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som gäller i annan lagstiftning är det förbjudet att

1. föra motordrivet fordon annat än på anvisad väg och parkeringsplats
2. ställa upp motorfordon, husvagn eller släpvagn
3. tälta
4. klättra i boträd eller på annat sätt störa djurlivet t ex genom att uppehålla sig närmare fågelbo, lya eller gryt än 100 meter
5. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur
6. sätta upp tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning
7. elda annat än på anvisad plats
8. skada levande eller döda buskar och träd t ex genom att bryta kvistar eller fälla döda stående träd
9. plocka eller gräva upp växter eller växtdelar med undantag från bär eller matsvamp för husbehov

1999-11-15

231-6418-96 (f-län)

0685-02-210

231-6534-98 (h-län)

10. samla in eller flytta insekter, kräftdjur, snäckor, musslor eller andra ryggradslösa djur
11. använda området för tävlings- och övningsändamål
12. paddla kanot eller färdas med annan farkost i ån
13. fiska
14. vaska guld

D Föreskrifter enligt 9§ naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet m m

1. Länsstyrelserna fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen mm som framgår av skötselplan, se bilaga 4. Ekonomisk plan för naturvårdsförvaltningen upprättas senare.
2. Reservatet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22).
3. Naturvårdsförvaltare skall vara länsstyrelserna i Jönköpings och Kalmar län.

ÄRENDETS BEREDNING

Den 1 januari 1999 trädde miljöbalken (1998:808) i kraft. Samtidigt upphörde med vissa begränsningar bl.a. naturvårdslagen och lagen om hushållning med naturresurser m.m. (1987:12, NRL) att gälla. Ärenden av aktuellt slag, som inletts före miljöbalkens ikraftträdande, skall dock med stöd av 6 § lagen om införande av miljöbalken (1998:811) handläggas enligt äldre bestämmelser.

Länsstyrelserna uppmärksammade Naturvårdsverket på Sällevadsåns höga naturvärden vid den årliga redovisningen av anslagsbehov 1995. Naturvårdsverket har därefter beviljat länsstyrelserna i Jönköpings och Kalmar län medel för särskilda utredningsinsatser inom området. Den föreslagna reservatsdelen i Kalmar län ingår i ett Life-projekt. Hälften av markåtkomstkostnaderna i Kalmar län har samfinansierats av Life-fonden.

Den 7 oktober 1994 inkom till Skogsvårdsstyrelsen i Vetlanda en anmälan om planerad slutavverkning av skog inom del av det tilltänkta naturreservatet. Avverkningen aktualiserades först i november 1995. Länsstyrelsen i Jönköpings län beslutade med stöd av 11 § naturvårdslagen den 27 november 1995 om s.k. "interimistiskt naturreservat". Beslutet gällde tills vidare, i avvaktan på att frågan om bildande av naturreservat slutligt avgjorts, dock längst till 27 november 1998. På motsvarande sätt beslutade Länsstyrelsen i Kalmar län den 27 november 1995 om s.k. "interimistiskt naturreservat" för ett område i Kalmar län. För att kunna slutföra förhandlingarna förlängdes det interimistiska beslutet den 19 oktober 1998 ytterligare tre år för den aktuella fastigheten i Jönköpings län.

Länsstyrelserna förelade den 30 oktober 1998 kända sakägare att senast den 1 februari 1999 inkomma till Länsstyrelserna med eventuella erinringar mot förslaget till reservat. I syfte att nå eventuella ytterligare sakägare delgavs beslutet om föreläggande också genom kungörelse. Sammanlagt har sju remissvar

1999-11-15

231-6418-96 (f-län)

0685-02-210

231-6534-98 (h-län)

inkommit till Länsstyrelserna. Redogörelser för dessa med kommentarer, se bilaga 5.

Fram till den 1 november 1999 har överenskommelser om intrångsersättning träffats för 7 fastigheter av 24. Det har i förhandlingen framförts önskemål om bytesmark från en fastighet som idag ägs av ASSI Domän. Beslut om bildande av naturreservat hindrar inte en fortsatt förhandling om ersättning. Förhandlingarna kan pågå högst ett år efter det att beslutet vunnit laga kraft, innan sakägarna formellt måste begära ersättning från staten enligt 33§ naturvårdslagen.

MOTIVERING

Sällevadsåns dalgång är klassad som riksintresse för sin rika förekomst av flodpärlmussla och stationära öringstam. Området utgör vidare en opåverkad vattendragsträcka med värdefulla biotoper, har en täthet av nyckelbiotoper med höga naturvärden både på land och i vatten, har stora biotopvariationer och förekomster av hotade och skyddsvärda arter inom ett, med sydsvenska mått mätt, mycket stort skogsområde i anslutning till ån. Detta gör sammantaget hela området unikt och skyddsvärt. Områdets särskilt höga naturvärden kan bara garanteras långsiktigt skydd och vård genom att naturreservat bildas.

Länsstyrelserna anser att reservatsföreskrifternas utformning innebär en rimlig balans mellan de värden som skall skyddas och inskränkningar för allmänheten och den enskilde.

Med beaktande av det anförda anser Länsstyrelserna att området särskilt måste skyddas som naturreservat.

Reservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna i lagen om hushållning med naturresurser m.m. (1987:12, NRL) och med de för Vetlanda och Hultsfreds kommuner gällande översiktsplanerna.

1999-11-15

231-6418-96 (f-län)

0685-02-210

231-6534-98 (h-län)

HUR MAN ÖVERKLAGAR M.M.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljödepartementet) genom skrivelse till Länsstyrelsen i Jönköpings respektive Kalmar län - se bilaga 2 (formulär 7).

Beslutet skall kungöras i respektive läns författningssamling. Föreskrifterna enligt 10 § träder i kraft den dag som framgår av kungörandet.

I den slutliga handläggningen av ärendet i vilket landshövdingarna Birgit Friggebo och Anita Bråkenhielm beslutade, deltog länsråden Bo Landholm och Ulf Färnhök, naturvårdsdirektörerna Johan Uhr och Stefan Sveneaus, länsassessorerna Göran Kjell och Karl-Gustav Nylander, byrådirektörerna Roland Persson och Ulrica Berglund, samt förste byråsekreterare Malin Samuelsson, den sistnämnda föredragande.

Birgit Friggebo

Anita Bråkenhielm

Malin Samuelsson

Roland Persson

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Hur man överklagar
3. Fastighetsförteckning
4. Skötselplan
5. Inkomna yttranden med kommentarer
6. Sändlista